

KIRJALLINEN KYSYMYS

Hallituksen esitys uudeksi metsälaki (HE 266/2009) ei tuo vaihtoehtoja metsänhoitoon

Eduskunnan puhemiehelle

Hallituksen esitys uudeksi metsälaki lähetettiin eduskunnan päätöksellä 8.12.2009 valiokuntakäsittelyyn maa- ja metsätalousvaliokuntaan. Kyseinen lakiuudistus on herättänyt keskustelua pitkin syksyä eri medioissa. Lain ensimmäinen luonnos sai melko tyrmäävän arvostelun paitsi MTK:n, myös metsäomistajien ja teollisuuden suunnalta. Suurin kritiikki kohdistui metsänomistajille kaavailtuihin uusiin maanmuokkaus- ja ilmoitusvelvoitteisiin, jotka olisivat vaikeuttaneet entisestään uusien metsänhoitovaihtoehtojen kehittämistä.

Maa- ja metsätalousministeriö reagoi metsänomistajilta tulleeseen palautteeseen ja ministeri Anttilan sanoikin Helsingin Sanomille 20.9.2009 antamassaan haastattelussa, että metsälakiin tulevat vain välttämättömät perustuslain edellyttämät muutokset ja muut muutokset vedetään pois. Lisäksi ministeri samassa haastattelussa toteaa, että ”virallinen metsäpolitiikka on koettu liian yksilinjaiseksi” ja, että ”metsänomistajille on annettava enemmän vaihtoehtoja”.

Nyt valiokuntakäsittelyssä oleva hallituksen esitys ei kuitenkaan ole pysynyt ministerin lupaamalla linjalla. Nykyisessä laissa veloitetaan uudistushakkuun jälkeen saamaan *kohtuullisessa ajassa* taloudellisesti kasvatuskelpoinen taimikko. Lakiehdotuksessa tätä nyt tarkennetaan: ”Se on saavutettu, kun kasvatuskelpoisten puiden keskipituus on 1,3 metriä”. Käytettäessä luontaista uudistamista ja ns. yläharvennusta, eli avohakkuuta välttävää metsänhoitoa, tämä lisäys on ongelmallinen, koska luontaisesti uudistettavassa metsässä on tyypillisesti kaikenkokoisia puita, mutta eniten pieniä. Näin ollen taimikon keskipituus voi jäädä alle 1,3 metrin herkemmin kuin istutetulla tasaikäisellä puustolla.

Lisäksi nykyisen lain mukaan taimikon perustamista koskevat toimenpiteet on saatava loppuun viiden vuoden kuluessa uudistushakkuun aloittamisesta tai kolmen vuoden kuluessa uudistushakkuun päättymisestä. Lakiesityksessä ensimmäinen, viiden vuoden määräaika on poistettu. Määräaikojen kiristämisen taustalla lienee tarkoitus ohjata metsänhoitoa järeisiin maanmuokkauksiin ja istutuksiin luontaisen uudistamisen sijasta. Metsä uudistuu usein viidessä vuodessa luontaisesti taimikoksi kun taas kolme vuotta on usein siihen liian lyhyt aika.

Lakiesitys ei siis paranna vaihtoehtoisten metsänhoitomuotojen asemaa, vaan lähtee siitä, että ainoastaan avohakkuukierto ja metsänviljelyyn perustuva metsänhoito olisi taloudellisesti mielekästä.

Tämä käsitys on yksiselitteisesti vanhentunut. Niin Joensuun yliopiston kuin Metsäntutkimuslaitoksenkin julkaisemissa tutkimuksissa on toistuvasti osoitettu, että voimakkaat yläharvennukset yhdistettynä metsän luontaiseen uudistamiseen ovat lähes kaikissa metsätyypeissä ja kaikilla korkokannoilla laskettuina taloudellisesti huomattavasti edullisempia¹.

Mikäli metsissä tehdään ns. yläharvennuksia ja käytetään luontaista uudistamista, vältetään maisemia turmeleivilta avohakkuilta. Tällöin talousmetsien tehokas käyttö yhdistyisi luonnon monimuotoisuuden ylläpitoon: Metsissä säilyisivät paremmin myös virkistys- ja matkailumahdollisuudet sekä metsälinturiista. Samalla myös puuta saataisiin myyntiin niiltä metsänomistajilta, jotka em. syistä ehdottomasti karttavat avohakkuuta.

¹ Tahvonen, Pukkala, Laiho, Lähde & Niinimäki; ”Bioeconomics of even- vs. uneven-aged forestry: the case of Norway spruce”. Nähtävissä: <http://www.metla.fi/julkaisut/workingpapers/2009/mwp137-en.htm> ja Pukkala, Lähde & Laiho,(2010): Optimizing the structure and management of uneven-sized stands of Finland. Julkaisussa Forestry: An International Journal of Forest Research, *Painossa*.

Jotta metsänhoitoon saataisiin aidosti vaihtoehtoja, tarkoittaisi se luontaisen uudistamisen laajempaa hyväksymistä metsälaissa. Nyt lakiuudistus johtaisi entistä huonompaan suuntaan – sinänsä pieniltä muutoksilta näyttävät uudet vaatimukset tosiasiallisesti johtaisivat mitä ilmeisimmin luontaisen uudistamisen vähentymiseen ja vastaavasti avohakkuiden lisääntymiseen.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miksi maa- ja metsätalousministeriö ei ole pysynyt aiemmassa kannassaan uuden metsälain sisällöstä ja mihin toimiin ministeriö aikoo ryhtyä, jotta metsähoitoon saadaan kaivattuja vaihtoehtoja?